

Iz raznih držav

V NAŠI BRZAVE

Državni in banovinski cestni fond

Ministrski svet je izdal uredbi, po kateri bodo zagotovljena sredstva za izpopolnitev in zboljšanje državnih in banovinskih cest.

Pril Državni hipotekarni banki bosta po tej novi uredbi ustanovljena državni in banovinski cestni fond. Denarna sredstva za oba cestna fonda bodo tvorili redni dohodki in posojila. Državnemu cestnemu fondu pripadeta dve tretjini dohodkov državnega fonda za javna dela.

Novi dohodki za državni cestni fond

Po novi uredbi so predvidene posebne davke, ki se bodo letno plačevale, in sicer: od potniškega avtomobila 200 din, za motorno kolo 50 din, za motorno kolo s prikolico 75 din, za kolo 10 din, za kočijo in vozila na peresih 50 din, za navadna vozila 40 din, za vozila na dveh kolesih 20 din na leto. Državni in banovinski vozila bodo oproščeni teh taks. Državni fond bo prejemal tudi dohodke od taks na tuje avtomobile. Te takse se bodo plačevale na osebo in na število kilometrov, prevoženih na našem ozemlju. Višino te takse bo določil minister za zgradbe.

Med sredstva, ki se bodo stekala v državni cestni fond, spadajo tudi dohodki od prodanega materiala in reklame. Pobirala se bo 1% taksa od vseh prodanih posestev ob cestah, in sicer pri posestvih v mestih, ki štejejo preko 5000 prebivalcev do 1000 kv. metrov površine, v ostalih naseljih do 500 kv. metrov, izven naselij pa se bo od vrednosti prodanih posestev do 10.000 kv. metrov površine pobirala še dodatna taksa pol odstotka. Nadalje se bodo v fond stekale mostnine in drugi taki dohodki.

Dohodki banovinskih cestnih fondov

V banovinske cestne fonde se bodo stekale takse od prekomernega izkoriščanja banovinskih cest, 50% odkupnine za osebno delo, ki jo plačujejo državni in banovinski aktivni in upokojeni uradniki in nastavljeni, 25% odkupnine za osebno delo v smislu zakona o nedržavnih cestah, nadalje vse ostale takse in kazni, ki se nalagajo za razne prekrške šoferjem in drugim vozačem.

Uredba določa tudi uvedbo davka na premije za zavarovanje motornih vozil in drugih prevoznih sredstev kakršnekoli vrste. Ta davek bo znašal 10% letne kosmate premije. Vsi zavodi, tvrdke in podjetja, ki sprejemajo v plačilo omenjene premije, bodo morali najkasneje v dveh mesecih po poteku vsakega koledarskega leta predložiti pristojni banski upravi seznam plačanih premij za zavarovana vozila, ki so registrirana na ozemlju prizadete banovine. Kdor teh seznamov ne bi v redu predložil, bo kaznovan z globo od 50 do 1500 din.

Minister za zgradbe bo izdal o zgornji uredbi poseben pravilnik, ki bo natančno določil, kako se naj razdelijo zbrana denarna sredstva in kako se naj izvajajo dela na cestah.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Enkratna oddaja premoženja za oborožitev na Mažarskem. Mažarska vlada je iz-

dala odredbo o enkratni premoženjski oddaji, ki bi naj osigurala kredite za oborožitev. Kdor posedaja premoženje nad 50.000 pengov, temu bodo predpisali enkratni davek od 5-20%. Vlada upa, da bo zbrala na ta način pol milijarde pengov, katero bo uporabila za vojsko in nabavo orožja.

Novi predsednik sejma (parlamenta) na Poljskem. Zadnjič smo poročali, da je umrl predsednik poljskega sejma dr. St. Car. Za novega predsednika skupščine je bil izvoljen s 114 proti 30 glasovom polkovnik Slavak. S to izvolitvijo je znatno okrepljena skupščina poljskih političnih polkovnikov.

Parlamentarne volitve v Angliji napovedujejo. Na letni konferenci narodne liberalne stranke 22. junija je izjavil bivši notranji minister John Simon, da bodo v Angliji najbrž še pred prihodom letno konferenco volitve. Iz te napovedi sklepajo, da bo vlada na jesen ali spomlad razpustila parlament in razpisala nove volitve.

Po končnem izidu parlamentarnih volitev na Irskem. Končni izid državnozborskih volitev na Irskem je tale: De Valera 77 mandator, Cosgrave 45, delavci 9 in neodvisni 7. De Valera je dobil absolutno večino. Razlika med stranko de Valera in njegovega nasprotnika Cosgravea je malenkostna. Obe stranki sta za čim svobodnejšo Irsko, le da zagovarja de Valera gospodarsko sodelovanje z Anglijo, brez katerega bi Irsko ne mogla živeti. Volitve so utrdile ugled, ki ga de Valera in njegov program uživata med irskim ljudstvom. Predsednikova politna zmaga dokazuje, da irski narod dočela odobrava de Valerovo politiko, ki je Irsko prinesla po tolikih krvavih bojih in prevratih popolno samostojnost, kakršne niso pred 20 leti junaškemu irskemu narodu prerokovali niti največji njegovi prijatelji. Hhratu je irsko ljudstvo dalo priznanje de Valerovim prizadevanjem, da bi Irsko brez škode za svojo samostojnost gospodarsko in politično sodelovala z Anglijo. Uspeh tega prizadevanja je pred nedavnim sklenjeni trgovsko-politični sporazum med Anglijo in Irsko. Politična posledica tega sporazuma bo prej ali slej združitev protestantskega Ulstera s svobodno irsko državo. Predsednik irske republike de Valera je izdal po volitvah oklic irskemu ljudstvu, v katerem prosi vse stranke, naj mu pomagajo pri izvajanju petletnega gospodarskega in socialnega načrta.

*

SPOR RADI ALEKSANDRETE

Spor radi Aleksandrete med Francijo in Turčijo je pečival od 24. januarja 1937 do zadnjih dni.

Novice iz španske državljanske vojne

Sklepi odbora za nevmešavanje

Londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve je stopil po daljšem molku iz zatišja in je prodrla v javnost vest: odbor je sklenil obnovo nadzorstva ali kontrole na španskih mejah. Sklep londonskega odbora se nanaša obenem z obnovo nadzorstva na suhem in na morju, tudi na umik tujih prostovoljcev iz Španije, kojih skupno število znaša 200.000 in bi jih

SPOMENKI ZA BERMO v veliki izbiri in po ugodnih cenah v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptujju.

Aleksandreta je mesto z 20.000 prebivalci v Mali Aziji in edino dobro pristanišče na vsej južno-azijski obali. Za Turčijo je mesto edino izhodišče na južna morje in uvozna luka za vse južne turške pokrajine. Za posest Aleksandrete se zanimajo Francozi, ker je tudi za Sirijo to mesto edino prikladna luka.

Po svetovni vojni je dobila Francija nad maloazijsko pokrajino Sirijo pokroviteljstvo. Leta 1936 je hotela Francija Sirijo spremeniti v samostojno državo pod njenim nadzorstvom. Tedaj so se oglasili Turki in so zahtevali, da Aleksandreta z upravnim okolišem, ki šteje 200.000 prebivalcev, ne sme pripasti Siriji, ampak naj jo priklapijo Turčiji ali pa naj dobi avtonomijo. Spor je bil izravnani med Francijo in Turki 24. januarja 1937.

Določili so, da ostane Aleksandreta pod Sirijo, a dobi obsežno samoupravo. Siriji se prepove imeti v tej pokrajini vojaštvo. Vrhovno oblast v Aleksandreti vrši komisar Zveze narodov. Aleksandreta postane za Turčijo svobodna luka.

Ko je ob začetku letošnjega leta vrnila Francija Siriji samostojnost, so bile tamkaj razpisane aprila volitve. Turčija je ob razglasu volitev radi izgredeb grozila z vpadom z vojsko v Aleksandreto in radi tega sta se zedinili Francija in Turčija, da nadzira parlamentarne volitve v Aleksandreti in okoliših posebna komisija Zveze narodov, ki bi naj zagotovila mirne volitve in preprečila vsako goljufijo.

V deželici Aleksandrete prebiva mešanica plemen. Turki pravijo, da so oni v veliki večini, a Arabci pa, ki so za Sirijo, trdijo nasprotno.

Radi stanja in pravkar v zadnjih dneh poživljenega spora se je vršila 21. junija v Carigradu pod predsedstvom predsednika turške republike Kemala Atatürka štiri in pol ure trajajoča seja turške vlade, na kateri je bil poleg članov vlade tudi načelnik turškega glavnega generalnega štaba. Sklepi turške vlade sicer niso znani, a je spor zaenkrat poravnani. Francoska in turška vlada sta se dogovorili, da bo v aleksandretskem samoupravnem parlamentu od 40 poslancev 22 turških. Spor glede Aleksandrete bo pa končno izravnani šele po volitvah, ko bo treba rešiti ne samo način samouprave, marveč tudi gospodarsko in politično posest te deželice, v kateri se nahaja poleg najboljših luken v tem delu maloazijske obale še tudi ležišče petroleja. Verjetno je, da bodo ozirali francoske svetovne politike, ki Franciji nalagajo dolžnost, da si pridobi prijateljstvo Turčije, tako močni, da bo Aleksandreta prišla končno veljavno pod trajno nadzorstvo turške države.

bilo mogoče odstraniti v petih mesecih. Sklepom londonske devetorice držav se je priključila celo sovjetska Rusija.

Kakor hitro se je odbor v Londonu zedinil glede obnove kontrole, je izdala francoska vlada odredbe, po katerih so oddelki francoskega vojaštva, ki so bili v zadnjih dneh poslani v Firenje (pogorje med Francijo in Španijo) popolnoma zaprli francosko-špansko mejo.